N°. 66.

A°. 1837.

DONDERDAG DEN 17den AUGUSTUS.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

PARAMARIBO, *den 14 Augustus 1837.*

(29205) Alzoo JOHANNA HENRITTA PARDO, zich bij rekeste aan den Gouverneur Generaal heeft geadresseerd, met verzoek dat het aan hare Dochter HENRIETTA GERHARDINA, welke in het Burger-Register ten name van PARDO is ingeschreven, mag worden gepermitteerd om zich voor het vervolg te mogen noemen en teekenen HENRIETTA GERHARDINA FISCO.

Zoo is het, dat de Gouverneur Generaal goedgevonden heeft, alvorens hierop te disponeren, op te roepen alle degenen, welke vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich hiertegen te verzetten, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, daarvan ter Gouvernements Secretarij aangifte te doen, zullende na verloop van dien tijd, door den Gouverneur Generaal zoodanig worden gedisponeerd, als bevonden zal worden te behooren.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Advertissementen.

AANBESTEDING.

De Administrateur van Financien, zal onder de nadere goedkeuring van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, aan de minst inschrijvende, besteden, de levering (*over vier à vijf maanden*) van DEURSLOTEN, SCHARNIEREN, SCHUIVEN, HENGSELS, enz., nader vermeld op de specifieke lijst, welke benevens de teekeningen dier artikelen en de konditien en voorwaarden, voor de gegadigden ten lokale der Financiëele Administratie ter *visie* liggen, en alwaar de verzegelde inschrijvings-billetten zullen worden aangenomen, tot aanstaande Zaturdag den *negentienden* dezer, des morgens ten *negen* uren.

Paramaribo, den 15 Augustus 1837.

De Administrateur voornoemd,
CH. LEERS.

(29169) Worden bij publieke Inschrijving te Koop aangeboden, van de Plantaadje *Johanna Maria*:

(*Zeventien*) 17 ▭ Balen SCHOONE KATOEN, (het hoogste bod mits goedgekeurd.)

De Katoen ligt in de Waag ter bezigtiging.

De Inschrijvings-billetten derzelve, zullen worden aangenomen tot Vrijdag den 18den dezer, ten huize van den ondergeteekende, als wanneer dezelve aldaar zullen worden geopend.

Paramaribo, den 14 Augustus 1837.

J. J. DUNCAN qq. c. s.

(28071) De Vendumeester M. A. KEIJSER, zal *MORGEN* verkoopen:

PROVISIEN, STUKGOEDEREN, WANE- en KOPIE PLANKEN, van den Houtgrond *Osembo*, Iersche en Hollandsche LINNEN, LIJN OLIE en WITLOOD; alsmede de Slavin *CHARLOTTE* met haar Kind *BONHEUR*; aankomende Mevrouw de Wed. MARTZILGER.

J. M. A. SALOMONS

heeft ontvangen per Kapt. C. ZAAL:

Boter, Worst en Saucijsjes, Rolpens, Hammen, tobbetjes Haring, Edammer-, Z. M.- en Leijdsche Kazen, gerookte- en gezoute Ossetongen, rook- en pekel Spek, Wijn-Azijn, Alkm. Gort, Loodwit en diverse Verfwaren, Broodsuiker, Lijn-, Patent- en Raap Olie, Seltserwater in heele en halve kruiken, dubbele witte princes- en bruin Bier, Banket en Bitterkoekjes, Smeerkaarsen van 8 en 6 in het pond, groote koppen Pijpen, Kurken, Nesten Trommels, Havanah Sigaren, fijne Speelkaarten en Plantagie-behoeftens.

Nog in voorraad:

Diverse Dranken en veel meer andere GOEDEREN. (29201)

NIEUWSTIJDINGEN.

(*Uittreksels uit de Nederlandsche Dagbladen tot en met 27 Junij 1837.*)

FRANKRIJK.

PARIJS, den 23 Junij.

Voor eenige dagen las men op het onverwachtst in den *Moniteur* van den 15den dezer:

»Bij ordonnantie van heden heeft de koning, het oor leenende aan het verzoek van den Heer *d'Haussez*, als voortvlugtige bij arrest van het hof der pairs tot eeuwige gevangenis veroordeeld, op denzelven, op het rapport van den zegelbewaarder, het voorregt van de ordonnantie van amnestie van den 8sten Mei ll. toegepast.”

Daar men nu tot dus verre nimmer vernomen had, dat er door deze gewezen minister van *Karel X*, een rekest tot gratie was ingeleverd, begreep men niet, wat, te midden van de drukte der huwelijksfeesten, aanleiding tot deze zoo goedertierene ordonnantie gegeven mogt hebben, maar den volgenden dag vond men in het legitimistische blad *l'Europe* de volgende opheldering.

»De *Moniteur* heeft heden gewag gemaakt van een *verzoek*, door den Heer *d'Haussez* ingeleverd, om binnen Frankrijk te mogen terug keeren; daar dit blad er meer dan eenig ander aan hechten moet, ook wel onderrigt te wezen, zoo magtigen wij het, voor zoo veel zulks noodig zij, zich de volgende teregtwijzingen toe te eigenen.

»Zie hier, hoe de zaken zich toegedragen hebben:

»Maandag is een afgevaardigde, waarvan het niet noodig is den naam te noemen, den Heer *Molé* komen bezoeken, om hem te melden dat de Heer *d'Haussez* paspoorten van den onder-prefekt van Gex verlangde.” — In welk eene moeijelijkheid wikkelt hij ons daar? zeide de minister. Bij den hemel, laat hem wachten; hoe, in dit oogenblik. — En bovendien de onder-prefekt heeft het regt niet, om een paspoort aan den Heer *d'Haussez* af te geven. Kom, kom, hij zal het niet hebben.

»Den volgenden morgen, Dingsdag, begaf dezelfde afgevaardigde zich bij den Heer *Berthe*, om hem te zeggen. »De Heer *d'Haussez* is op het punt van te Parijs aan te komen, ten einde zich gevangen te stellen, tot het zuiveren van zijne voortvlugtigheid. Gij zult het voorzeker voegzaam oordeelen, aan de Kamer der Pairs voor te stellen, zich tot het Geregtshof te constitueeren en aan de Kamer der Afgevaardigden voor te stellen een parket van beschuldiging te benoemen.” Beste vriend, wat zegt gij mij daar? Lieve hemel in wat parket brengt ons dit! Hoe toch wilt gij dat... Het is ontzettend, schrijf hem dat hij wachte, gij ziet onzen toestand.” — »Neem uwe maatregelen, het zijn uwe zaken; op morgen vraag ik het woord hierover.”

»Gisteren, Woensdag, begaf zich de meergemelde afgevaardigde bij den Heer *Martin*, om hem kennis te geven, dat de Heer *d'Haussez* te Parijs was aangekomen en hij voegde er bij.” — »Hij is er zoo stellig, dat ik hem gezien en gesproken heb, en nog heden morgen zal ik aan de Kamer het voorstel doen; dat zij het vervolgen der beschuldiging voor de Kamer der Pairs, bij welke de Heer *d'Haussez* zich gevangen gaat stellen, aan den Heer *Persil* opdrage.” — »Bij al wat u lief is, doe dat niet, dat ware ons bederven, dit zou ons in den netelligsten, in den wreedsten toestand brengen. Ik bid u, wacht ten minsten tot morgen. De *Moniteur* zal eene ordonnantie van amnestie bevatten.” — »De afgevaardigde vertrok, zonder een woord te antwoorden. Overigens schijnt het ministerie niet weinig haast gehad te hebben, om zich uit deze moeijelijkheid te redden, want het heeft niet eens den volgenden dag afgewacht, tot het uitvaardigen der ordonnantie, welke wij heden uit den *Moniteur* hebben overgenomen; reeds gisteren avond had het die in deszelfs *Charte van 1830* doen plaatsen.”

In de *Courier Belge* vinden wij het volgende:

»Bij gelegenheid der thans aan den gang zijnde Belgische verkiezingen heeft men eenen Boer met groote drift zaal voor zaal zien doorloopen, aan een ieder afvragende of hij Mijnheer de Pastoor ook had gezien. Een der kiezers hem vragende wat hij dan toch van dezen wilde hebben, gaf hij tot antwoord. »*Ik heb mijn stembriefje verloren. — Welnu schrijf een ander. — Ik kan niet schrijven. — Kom aan, ik zal het voor u doen. Zeg mij de namen. — Die weet ik niet. — Hoe! hebt gij ze dan niet gelezen? — Ik kan niet lezen.*

DUITSCHLAND.

HAMBURG, den 20 Junij.

Onze *Onpartijdige Correspondent* behelst heden den volgenden brief, uit Noord-Duitschland in Junij gedagteekend:

»Men heeft, in openlijke en vooral buitenlandsche dagbladen, het gedrag van den Groothertog van *Mecklenburg-Schwerin*, bij het afscheid van zijne stiefzuster, thans Hertogin *van Orleans*, in een ongunstig en voor de Prinses bedroevend

daglicht pogen te stellen. Het is pligt jegens het edel karakter van den Groothertog de ware daadzaken bekend te maken. Waar is het, dat het huwelijk van Prinses *Helena* met den Hertog *van Orleans* den wenschen van den Groothertog niet gepast is voorgekomen, doch niet uit kleingeestige, maar uit zuiver broederlijke bedoelingen voor haar eigen welzijn. — Dit heeft de Groothertog bij het afscheid open en onverbloemd aan de Prinses te kennen gegeven, doch te gelijk de volgende woorden tot haar gesproken: » *Zoo lang het u wel gaat, hebt gij mij niet noodig; doch, kwam uw lot eenen omkeer te ondergaan, welke zulks voor u wenschelijk mogt maken, zoo zijn mijne broederlijke armen u en uwen gemaal, gelijk ook mijn land allen die u volgen, steeds geopend.*" — De Groothertog heeft dit met een geschenk van 20,000 rijksdalers doen verzeld gaan en de betaling van alle door Prinses *Helena* te verleenen pensioenen, welke 4,000 rijksdalers bedragen, uit zijne bijzondere kas op zich genomen. — Dit zijn daadzaken, voor welke men borg kan blijven.

LEVENSSCHETS

VAN DEN

LUITENANT KOLONEL

J. H. C. Bauer,

BENEVENS

deszelfs verdienstelijke bedrijven in Neêrlands Indiën.

De Wel-Ed. Gestr. Heer *J. H. C. Bauer*, Ridder van de Militaire Willems-Orde 3de klasse, en van de Orde van den Nederl. Leeuw, Adjudant van Zijne Exc. den Heer Gouverneur Generaal van Neêrlands Indië en Luitenant-Kolonel van het bataljon jagers No. 9, is den 5den November 1836, te Salatiga, op Java, aan zenuw-zinking-koortsen overleden; zeer vermoedelijk is die ziekte een gevolg geweest van de doorgestane zware fatigues en het ongezonde klimaat in de binnenlanden van Sumatra, alwaar hij, even als gedurende zijne geheele loopbaan; in den Nederlandschen militairen stand als een dapper krijgsman veel lof en eer behaald, tevens ware eerbied en achting nagelaten heeft.

Reeds vóór den door *Dipo Negoro* aangehitsten opstand op Java, had *Bauer*, gedurende den oorlog in de groote Oost, zich dikwerf doen onderscheiden, waarvoor hij op zijn tijd met de Militaire Willems-Orde 4de klasse beloond werd.

Ofschoon *Bauer* dikwijls tegen de opstandelingen, waarbij zich de beruchte *D. Negoro* of de welbekende *Sentot* met zijnen vrij goed geregelden troep bevondt op Java te doen heeft gehad, vond *Bauer* geene gelegenheid om zich bij uitnemendheid te distingueren; desniettemin heeft de door hem aangevoerde kolonne menigmaal de aanbeveling van den opperbevelhebber van het Indische leger verworven; door beleid en goede verordeningen van deszelfs chef, heeft de kolonne menigte goede en gevaarlijke onderneming ten uitvoer gebragt; vooral stelde hij veel vertrouwen in welberaamde overrompelingen des vijands, wijl die meestal goede uitkomsten ten gevolge hadden; dit een en ander gaf ook aanleiding dat hem van wege Zijne Majesteit de Militaire Willems-Orde van de 3de klasse werd uitgereikt.

Na het eindigen des oorlogs op Java werd *Bauer* benoemd tot kommandant van het 4de bataillon infanterie en van de bezetting te Salatiga.

In den aanvang des jaars 1834 werd aan *Bauer* het eervolle en gewigtige militair kommandement over de troepen op de westkust van Sumatra opgedragen; naauwelijks aldaar gearriveerd zijnde, kreeg hij berigt dat de zwakke post te Boea, gelegen aan de rivier Sinaman, met eenen vijandelijken aanval bedreigd werd; op *Bauer's* bevel en van de behoorlijke instructiën voorzien, rukte de dappere en nu wijlen den Majoor *de Quay*, aan het hoofd van 200 man derwaarts. Eene doelmatige maar vrij gevaarlijke onderneming en een zonderlinge overtogt der rivier, had ten gevolge dat twee vijandelijke steenen forten, benevens eenig klein geschut en andere oorlogsvaartuigen, genomen werden, waarbij de onzen slechts een paar gesneuvelde en eenige gekwetste manschappen bekomen hadden; door dit kleine wapenfeit werd de gezegde post beveiligd en bleef dezelve behouden.

Naar een weldoordacht en goed overlegd plan, maakte *Bauer* zich meester van de vijandelijke hoofd-negorij Matoewa; volgens beleid en krijgskunde gaf hij de bevelen om den vijand onverhoeds te overvallen; die verordeningen werden door zijne ondergeschikten doeltreffend uitgevoerd en zag hij zich eensklaps overwinnaar van eene belangrijke stelling, alwaar ook dadelijk begonnen werd, om eene sterkte aan te leggen. — Van toen af aan werd de sterke en bijna ongenaakbare meer binnenwaarts liggende positie Bonjol bedreigd, zijnde de uitzigten vrij gunstig om die plaats door onderhandeling tot onderwerping te brengen, of door de bajonetten te nemen.

Gedurende eene schijnbare houding van *Bauer's* zijde, werden de Padries, in hunne verwachting van op eene zekere, door hen versterkte positie aan de rivier Kalimassing, te zullen worden aangevallen, misleid; want als door een tooverslag bevond zich *Bauer* en zijn troep op een ander punt der rivier, en door behulp eener aangelegde brug rukte hij snel voorwaarts, overviel den onthutsten vijand en nam de vrij geduchte stelling Koempoelang enz., zijnde in de nabijheid van Bonjol gelegen; ten gevolge van *Bauer's* verder genomene mesures en verordeningen zijn successivelijk in den omtrek van Bonjol nog een aantal vijandelijke bentings genomen en behouden, zoo dat, in weerwil van zijne herhaalde ziekte, en na ten gevolge van dien het kommandement der troepen van de blokkade voor Bonjol, aan den Generaal-Majoor *Cleerens*, op den 3den Junij 1836, te hebben overgegeven, *Bauer* het innig genoegen had van te zien, dat die plaats aan de zuid- en wijstzijde bijna gecerneerd was. — Zijne ondermijnde gezondheid werd zoo wel door de onophoudelijke zware vermoeijenissen, onafscheidbaar van den oorlog, als ook door het ongezonde klimaat, te grond gerigt; het werd hem dan ook gewillig toegestaan, om naar Java te retourneren, waarna hij andermaal als kommandant naar Salatiga vertrok; maar vrij waarschijnlijk was de brave en verdienstelijke *Bauer* te zeer verzwakt, om eene latere hevige ziekte te kunnen weerstaan.

Als een verder bewijs van belooning voor *Bauer's* schitterende heldendaden, op Sumatra aan den dag gelegd, werd hij bij Zr. Ms. besluit van den 12den Augustus 1835, No. 25, benoemd tot Ridder van de Orde van den Nederlandschen Leeuw.

Vele groote en beroemde krijgshelden worden op het slagveld gespaard en behouden, terwijl dezelve op hunne legersponde den dood vinden; zoo ook ging het *Bauer*. Duizende kogels zijn om hem heen gevlogen, dan, te Salatiga wachtte hem een ziekbed, en de onverbiddelijke dood rukte hem uit ons midden. — Hij was een volijverig man, met welgeplaatste ambitie begaafd, zijnde een goed en kundig hoofdofficier, vooral in den Indischen oorlog; hij bezat beleid, stoutmoedigheid en wist zijn troep doelmatig aan te voeren. Zijne roemvolle nagedachtenis zal lang bij het Indische leger in hooge aandenking blijven. Hij rust in vrede.

Men vindt dikwijls in verzamelingen van anekdoten en geschiedenissen voorbeelden van eerlijkheid, namelijk: het vinden van eene somme gelds onder omstandigheden die gunstig zijn om zulk eene vond geheim te houden, terwijl de vinder den eigenaar opspoort en hem den verloren schat weder ter hand stelt. Velen zulker verhalen kunnen werkelijk voorgevallen zijn, doch zeker zijn er ook verdichte onder.

Onder zulke gevallen van eerlijkheid herinneren wij ons er eene, een ingezeten van Curaçao betreffende, welk geval wij van oude lieden hebben hooren verhalen, en dat wel verdient der vergetelheid ontrokken te worden.

Het is den lezer waarschijnlijk bekend, dat de negers op het hollandsche fort Delmina, op de kust van Guinea, voornamelijk hun onderhoud vinden met het zoeken van stofgoud, hetwelk verkregen wordt door het wasschen van het zand eener rivier. Een schipper, die in vroegeren tijd van Delmina op Curaçao voer, had eene flesch met stofgoud opgekocht en dezelve in een vat met eenigzins bedorven vleesch verborgen, dewijl hij hoopte, dat bij eenig vijandelijk onderzoek naar dingen van waarde dit vat onaangeroerd zoude blijven. De schipper overleed op den overtogt, en daar hij aan niemand zijn geheim had toevertrouwd, of zelfs niet had aangeteekend, zoo werd dit vat met andere voorwerpen te Curaçao bij publieke opveiling verkocht. Een ingezetene van Curaçao, *Olderop* genaamd, kocht het vat en stond zeer verbaasd bij het openen van hetzelve eene flesch met stofgoud er in te vinden. De vond was een geluk, hij had deze schat, zonder het minste gevaar van ontdekking, voor zich kunnen behouden, doch hij wilde zich niet verrijken met het eigendom van een ander, te meer daar de overledene eene weduwe en kinderen had nagelaten, aan wie dit goed toekwam; naar de regelen van eerlijkheid en naar de inspraak van zijn geweten redenerende, was het besluit nadelijk genomen en het stofgoud werd aan den waren eigenaar naar het moederland overgezonden.

Zulke voorbeelden van eerlijkheid zijn zeldzaam; daarentegen zijn ons gevallen bekend, die als tegenhangers kunnen dienen; namelijk: dat bij het overlijden van reizigers, de boedelredders hunne nalatenschap aanvaardigende, vele goederen van waarde misten, die volgens het factuur aanwezig moesten zijn.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 12den dezer, het Schip *Hillegonda Ida*, Kapt. H. A. HENDRIKS, hebbende 57 dagen reis.

Idem, het Schip *de Gebroeders*, Kapt P. C. SORGDRAGER, hebbende 68 dagen reis; Passagiers: Mejufvrouw S. ADAM en den Heer J. H. MINDERHOFF. — Beide van Amsterdam.

Idem, de Nederlandsche Schoener *Trafalgar*, Kapt. J. H. THOMAS, van de Post Coronie, hebbende 2 dagen reis; Passagiers: de Heeren P. C. VROLIJK, JOHN WILKINS en een Slaaf.

Den 13den, de Nederlandsche Schoener *Virgo*, Kapt. M. LEVEROCK, van St. Martin, laatst van St. Eustatius, hebbende 21 dagen reis; Passagiers: de Heeren W. BENJAMINS en H. MAC LEOD, benevens 19 stuks Slaven; toebehoorende aan H. MAC LEOD.

Den 14den, Z. M. Brik van Oorlog *DE WINDHOND*, Kapt. Luitenant KIST, van Curaçao, laatst van St. Martin en St. Eustatius, van waar den 12den Julij ll. is vertrokken.

Den 15den, het Schip *'t Vertrouwen*, Kapt. C. ZAAL, van Amsterdam, hebbende 51 dagen reis; Passagiers: de Heeren A. KIKKERT SCHOTBORGH, G. P. VAN UIJTRECHT en J. H. VAN HERWAARDEN.

UITGEKLAARD.

Den 15den dezer, het Schip *Zaandam*, Kapt. L. H. SINGER; lading: 228 vaten Suiker, 4 balen schoone- en 1 dito vuile Katoen en 171 # Koffij.

Idem, het Schip *de Beurs van Amsterdam*, Kapt. C. J. VAN DER DRIFT; lading: 207 vaten Suiker, 132 balen schoone- en 8 dito vuile Katoen en 13 balen Cacao. — Beide naar Amsterdam.

In TEXEL gearriveerd, den 19den Junij: Het Schip *de Eensgezindheid*, Kapt. C. MEIJER.

Gedrukt bij de Erven J. BRINK.